

PREZYDENT MIASTA KRAKOWA

BK-04.1711.10.2013

Kraków, dn. 04 LIP 2013

**Pani
Aneta Dziewońska
Dyrektor
Specjalnego Ośrodka Szkolo – Wychowawczego
dla Dzieci Niepełnosprawnych
31-455 Kraków, ul. Spadochroniarzy 1**

Referat Kontroli Finansowej Biura Kontroli Wewnętrznej Urzędu Miasta Krakowa przeprowadził na podstawie upoważnienia nr 15/2013, podpisanego przez Prezydenta Miasta Krakowa kontrolę kompleksową, w kierowanej przez Panią jednostce, której wyniki zostały ujęte w dwustronnie podpisanym protokole kontroli.

Zakres kontroli obejmował gospodarkę finansową oraz ocenę wiarygodności sprawozdań za 2011 r., w tym:

- organizację jednostki,
- zasady prowadzenia rachunkowości,
- analizę wiarygodności sprawozdań budżetowych,
- analizę wiarygodności sprawozdania finansowego,
- analizę realizacji zaleceń pokontrolnych.

I. Ocena sposobu funkcjonowania jednostki kontrolowanej:

1. W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej stwierdzono:

W jednostce opracowano dokumentację opisującą przyjęte w jednostce zasady rachunkowości, w tym założowy plan kont uwzględniający zasady rachunkowości jednostki budżetowej określone w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. *w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej* (Dz. U. nr 128, poz. 861).

Księgi rachunkowe jednostki tworzyły komputerowe zbiory danych wymagane art. 13 ustawy z dnia 29 września 1994 r. *o rachunkowości* (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 330) oraz prowadzono księgi pomocnicze wymagane art. 17 tej ustawy.

W wyniku kontroli ewidencji księgowej za rok 2011 stwierdzono natomiast nieprawidłowości polegające na nieprzestrzeganiu zasad rachunkowości ustalonych w jednostce oraz określonych w ustawie *o rachunkowości*.

Dane wykazywane w sprawozdaniach budżetowych Rb-27S, Rb-27S, Rb-34S oraz Rb-N nie odzwierciedlały rzetelnie danych i były niezgodne z danymi ewidencji księgowej. Do odzwierciedlenia zdarzeń gospodarczych jednostka nie stosowała w każdym przypadku kont określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia *w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont* (...).

Sprawozdanie finansowe za 2011 r. należy ocenić pozytywnie z zastrzeżeniami. W rachunku zysków i strat niektóre pozycje przychodów i kosztów działalności podstawowej wykazano w wysokościach niezgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej (patrz: nieprawidłowość nr 50).

Stany aktywów i pasywów zostały sprawdzone drogą inwentaryzacji, przy czym badanie dokumentacji inwentaryzacyjnej wykazało, że inwentaryzację przeprowadzono z nienależytą starannością oraz z naruszeniem przepisów ustawy o rachunkowości i regulacji wewnętrznych.

Dyrektor jednostki wprowadził do stosowania wewnętrzne regulacje mające na celu zapewnienie realizacji zadań jednostki w sposób zgodny z prawem, oszczędny, efektywny i terminowy, stosownie do wymogów art. 68 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

Na podstawie przeprowadzonej kontroli ustalono jednakże, że mechanizmy kontroli zarządczej wprowadzone w jednostce nie działały skutecznie, w szczególności w obszarze prowadzenia ksiąg rachunkowych.

2. Ustalenia kontroli wykazały następujące nieprawidłowości:

w zakresie zasad prowadzenia ksiąg rachunkowych:

- 1) niezawarcie w dokumentacji opisującej przyjęte w jednostce zasady rachunkowości opisu stosowanych systemów informatycznych w zakresie wymaganym art. 10 ust.1 pkt 3 lit. b i c ustawy o rachunkowości,
- 2) stosowanie w zakładowym planie kont funkcjonującym w systemie księgowym FK nazw kont oznaczonych symbolami: 013, 071, 072, 080, 130, 132, 400, 401, 760, 761, niezgodnych z ich nazwami określonymi w planie kont ustalonym dla jednostek budżetowych w załączniku nr 3 do rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości (...) oraz w dokumentacji opisującej politykę rachunkowości SOSW,
- 3) prowadzenie ewidencji szczegółowej materiałów przy użyciu programu komputerowego niespełniającego wymogów wynikających z art. 13 ust. 4 pkt 1 i 2 ustawy o rachunkowości, tj. generowane z systemu wydruki pn.: „Zestawienia stanów końcowych magazynu „Spożywczy” i „Przemysłowy (Budżet)” nie zawierały oznaczenia nazwą programu, nazwą jednostki (przy czym zostały obite pieczęcią SOSW) oraz daty ich sporządzenia,
- 4) nieprowadzenie do kont rozrachunkowych zespołu 2 ewidencji szczegółowej według podziałek klasyfikacji planu finansowego, w efekcie czego nie zapewniono możliwości uzyskania danych podlegających przeniesieniu wprost do sprawozdań budżetowych (Rb-27S, Rb-28S) do czego obligują § 15 ust.1 pkt 5 rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości (...),
- 5) niezawarcie w zapisach widniejących na wydrukach dzienników częściowych, danych identyfikujących osobę odpowiedzialną za ich treść, co naruszało wymogi art. 14 ust. 4 ustawy o rachunkowości,
- 6) dokonywanie jednostronnych (ujemno – dodatnich) zapisów księgowych korygujących uprzednio dokonane błędne zapisy, czym naruszono art. 25 ust. 1 pkt 2 ustawy o rachunkowości,

w zakresie analizy wiarygodności sprawozdań budżetowych:

- 7) nieumieszczanie na fakturach VAT (10 spośród 22 poddanych kontroli) opisu merytorycznego dowodu, tj. stwierdzenia prawidłowości, zgodności z przepisami i celowości operacji gospodarczych, zgodności z zamówieniem, umową,
- 8) nieujęcie na dowodach PK daty wystawienia oraz podpisu osoby sporządzającej, sprawdzającej i zatwierdzającej dokument, co pozostaje w sprzeczności z art. 21 ust. 1 ustawy o rachunkowości,

- 9) niewskazanie na wnioskach o zaliczkę daty, do której zaliczka ma być rozliczona, co utrudniało stwierdzenie przestrzegania zapisów załącznika nr 4 do Instrukcji obiegu dokumentów finansowo-księgowych w SOSW (zarządzenie nr 13/06 Dyrektora SOSW z dnia 04 września 2006 r.), zgodnie z którym zaliczka podlega rozliczeniu do 14 dni od dnia pobrania z kasy lub po powrocie z podróży służbowej, w przypadku zaliczki stałej na koniec każdego miesiąca,
- 10) dekretowanie i ujmowanie w ewidencji księgowej dowodów PK dotyczących „przeksięgowania różnicy VAT” zapisem po jednej stronie konta, tj. na minus strona Ma konta 750 lub konta 760 i na czarno strona Ma konta 225, co pozostaje w sprzeczności z zapisem art. 15 ust. 1 ustawy *o rachunkowości* (przykład-pozycja księgowa nr: 9, 24, 55, 79),
- 11) dokonywanie zapisów księgowych w sprzeczności z dekretacją znajdującą się na dowodzie źródłowym (WB nr 4/2011 pozycja księgowa 10, nota odsetkowa nr 1 pozycja księgowa 38, raport kasowy nr 5/VI/2011 pozycja księgowa 101, WB nr 46/2011 pozycja księgowa 112 i WB 48/2011 pozycja księgowa 115, faktura nr F08511/K/11 pozycja księgowa 212, faktura nr F085229/K/1 pozycja księgowa 215). Powyższe działanie pozostaje w sprzeczności z art. 24 ust. 3 ustawy *o rachunkowości* w związku z art. 21 ust. 1 pkt. 6 ww. ustawy,
- 12) nieumieszczenie na nocie odsetkowej (1 spośród 6 poddanych kontroli) numeru własnego, co narusza zapisy art. 21 ust. 1 pkt 1 ustawy *o rachunkowości*,
- 13) nieprowadzenie rejestru not odsetkowych, czego skutkiem było między innymi niezachowanie chronologii numeracji, co narusza wymóg standardu nr 14 pkt. a Komunikatu nr 23 Ministra Finansów z dnia 16.12.2009 r. *w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych* (Dz. Urz. MF Nr 15, poz. 84), który wskazuje na konieczność wprowadzenia odpowiednich mechanizmów kontroli dotyczących operacji finansowych i gospodarczych poprzez ich rzetelne i pełne dokumentowanie i rejestrowanie,
- 14) stosowanie korektora przy dekretacji księgowej do poprawy zapisów, co pozostaje w sprzeczności z art. 25 ust. 1 pkt 1 ustawy *o rachunkowości* (pozycja księgowa: 49, 52, 93),
- 15) ujęcie w koszty faktury pro forma, tj. po stronie Wn konta 401 w korespondencji ze stroną Ma konta 201. Należy wskazać, że faktura pro forma nie stanowi dokumentu księgowego, na jej podstawie można zapłacić wystawcy za towar lub usługę, nie stanowi ona jednak podstawy do zaksięgowania kwot w koszty, tj. konto zespołu „4”,
- 16) wykazywanie w kolumnie „dochody wykonane” sprawozdań budżetowych Rb-27S danych niezgodnych z prowadzoną ewidencją księgową, tj. z obrotami strony Wn konta 130/B/2 (+ewidencja analityczna po paragrafach) służącego do ewidencji księgowej zrealizowanych dochodów budżetowych, co pozostaje w sprzeczności z zapisami § 3 ust. 2 załącznika nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. *w sprawie sprawozdawczości budżetowej* (Dz. U. nr 20, poz. 103) oraz z § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia jw.,
- 17) prowadzenie ewidencji należności budżetowych bez podziału analitycznego na klasyfikację budżetową, co pozostaje w sprzeczności z załącznikiem nr 3 do rozporządzenia *w sprawie szczególnych zasad rachunkowości* (...),
- 18) wykazywanie w kolumnie „należności” oraz kolumnie „saldo końcowe należności pozostałe do zapłaty zaległości” sprawozdań budżetowych Rb-27S danych niezgodnych z prowadzoną ewidencją księgową, tj. z obrotami strony Wn oraz saldem konta 221 służącego do ewidencji księgowej zrealizowanych należności budżetowych, co pozostaje w sprzeczności z zapisami § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia *w sprawie sprawozdawczości budżetowej*,

- 19) wykazywanie w kolumnie „saldo końcowe należności pozostałe do zapłaty nadpłaty” sprawozdań budżetowych Rb-27S danych niezgodnych z prowadzoną ewidencją księgową, tj. saldem konta 221 służącego do ewidencji księgowej zrealizowanych należności budżetowych, co pozostaje w sprzeczności z zapisami § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej,
- 20) wykazanie w kolumnie „saldo końcowe należności pozostałe do zapłaty zaległości” sprawozdań budżetowych Rb-27S błędnej kwoty zaległości (w kwocie wyższej, niż kwota wynikająca z dokumentacji), co pozostaje w sprzeczności z § 9 ust. 1 rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej,
- 21) ujmowanie dochodów z tytułu refundacji za energię ciepłą na § 0750 *Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze*, zamiast § 0970 *Wpływy z różnych dochodów*, co jest niezgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. nr 38, poz. 207),
- 22) zmiana w ciągu roku zasad rachunkowości (w zakresie konta 221), co narusza art. 5 ust. 1 ustawy o rachunkowości,
- 23) ujmowanie przypisu odsetek na koncie 221 bez podziału analitycznego na danego kontrahenta, co narusza zapisy załącznika nr 3 do rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości (...) w zakresie funkcjonowania ww. konta,
- 24) ujęcie wpłaty za sprzedaż makulatury oraz z tytułu zwrotu składek ZUS za 2010 r. na § 0970 *Wpływy z różnych dochodów*, podczas gdy przypis należności z tytułów jw. widniał na § 0750 *Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze*. Powyższe świadczy o nieprzeprowadzaniu weryfikacji poprawności zapisów księgowych (nieuzgadnianiu dochodów z przychodami - dochód na § 0970, przychód na § 0750),
- 25) prowadzenie jednostronnej ewidencji zaangażowania środków (strona Wn konta, na koniec roku pozostało saldo), co pozostaje w sprzeczności z zasadami funkcjonowania konta opisanymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości (...),
- 26) wykazanie w kolumnie *Zaangażowanie* sprawozdania Rb-28S danych niezgodnych z prowadzoną ewidencją księgową, co pozostaje w sprzeczności z § 9 ust. 1 i 2 w sprawie sprawozdawczości budżetowej,
- 27) niedokonanie weryfikacji danych (rozbieżności) widniejących na wydrukach przedstawiających zaangażowanie środków, tj. wykazaniu na dwóch wydrukach sporządzonych wg tych samych parametrów innych danych (niezgodność dotyczyła konta 998/B/85403/4580). Działanie pozostaje w sprzeczności z zapisami art. 24 ust. 4 ustawy o rachunkowości, cyt.: „Księgi rachunkowe uznaje się za sprawdzalne, jeżeli umożliwiają stwierdzenie poprawności dokonanych w nich zapisów (...) a w szczególności: pkt. 4 (...) zapewniony jest dostęp do zbiorów danych pozwalających, bez względu na stosowaną technikę, na uzyskanie w dowolnym czasie i za dowolnie wybrany okres sprawozdawczy jasnych i zrozumiałych informacji o treści zapisów dokonanych w księgach rachunkowych”,
- 28) nieprowadzenie ewidencji na koncie 999 *Zaangażowanie wydatków budżetowych przyszłych lat* (zawarta umowa wieloletnia obciążająca plan finansowy przyszłych lat), co narusza art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27.08.2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. nr 157, poz. 1240 z późn. zm.) oraz zapisy załącznika nr 3 do rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości (...) w zakresie kont pozabilansowych,

- 29) prowadzenie subkonta do konta 130 (dla wydatków) bez podziału na paragrafy wydatków budżetowych. Powyższe działanie jest niezgodne z § 8 ust. 2 pkt 3 załącznika nr 39 do rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej,
- 30) wykazanie w kolumnie „wydatki wykonane” sprawozdania rocznego Rb-28S danych niezgodnych z prowadzoną ewidencją księgową, tj. z obrotami strony Ma konta 130-B służącego do ewidencji księgowej ponoszonych wydatków (niezachowanie czystości obrotów), co narusza załącznik nr 3 do rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości (...) w zakresie zapisów mówiących o stosowaniu zapisu technicznego,
- 31) prowadzenie ewidencji księgowej do kont zespołu 4 *Koszty według rodzajów i ich rozliczenie* bez podziału na paragrafy klasyfikacji budżetowej, co stanowi naruszenie załącznika nr 3 do rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości (...),
- 32) wykazanie w kolumnie „zobowiązania ogółem” sprawozdania Rb-28S (I kwartał) danych niezgodnych z prowadzoną w tym zakresie ewidencją księgową (różnica powstała w wyniku błędnego przeksięgowania BO z konta Wn 290 *Odpisy aktualizacyjne należność* na konto Ma 240/B/00 *Bez nazwy*- powstało sztuczne zobowiązanie zamiast kwoty należności) oraz w rocznym sprawozdaniu Rb-28S, gdzie wykazano zobowiązania, które widniały w dzienniku częściowym ZFŚŚ. Działanie pozostaje w sprzeczności z § 9 ust. 1 i ust. 2 w sprawie sprawozdawczości budżetowej,
- 33) zakwalifikowanie kosztów poniesionych z tytułu zakupu odzieży ochronnej dla pracowników (§ 3020 *Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń*) na konto 401 *Zużycie materiałów i energii*, zamiast na konto 405 *Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia dla pracowników*, co pozostaje w sprzeczności z zapisami załącznika nr 3 do rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości (...) w zakresie kont zespołu 4 *Koszty według rodzajów i ich rozliczenie*,
- 34) dokonywanie zakupów ze środków własnych pracowników, co jest niezgodne z zapisami art. 44 ust. 3 pkt ustawy o finansach publicznych,
- 35) zaklasyfikowanie wydatków dotyczących bieżącej konserwacji wymienników ciepła w budynku SOSW oraz wydatków za naprawę i wymianę modułu w kserokopiarce na § 4300 *Zakup usług pozostałych*, zamiast na § 4270 *Zakup usług remontowych*. Działanie narusza zapisy rozporządzenia w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków (...),
- 36) ujęcie polisy ubezpieczenia komunikacyjnego w koszty grudnia (polisa na okres od 01.01.2012 r. do 31.12.2012 r.), czym naruszono art. 6 ust. 1 ustawy o rachunkowości. Powyższe powinno zostać ujęte na rozliczenia międzyokresowe kosztów,
- 37) sporządzanie sprawozdania Rb-34S na podstawie ewidencji do kont zespołu 7 *Przychody, dochody i koszty*, co jest niezgodne z § 14 załącznika nr 39 do w sprawie sprawozdawczości budżetowej,
- 38) wykazanie w kolumnie „wydatki wykonanie” danych niezgodnych z prowadzoną ewidencją księgową (w sprawozdaniu wydatek ujęto na § 4210 *Zakup materiałów i wyposażenia*, w ewidencji zakup widniał na § 4300 *Zakup usług pozostałych*). Działanie pozostaje w sprzeczności z zapisami § 9 ust. 2 w sprawie sprawozdawczości budżetowej,
- 39) nieprowadzenie rejestru umów dla DW, co narusza wymogi standardu nr 14 pkt. a Komunikatu w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych, które wskazują na konieczność wprowadzenia odpowiednich mechanizmów kontroli dotyczących operacji finansowych i gospodarczych poprzez ich rzetelne i pełne dokumentowanie i rejestrowanie,
- 40) brak opracowanej instrukcji dotyczącej prowadzenia ewidencji miejsc noclegowych (nie określono w formie pisemnej zasad obowiązujących w tym zakresie). Brak procedur wewnętrznych oraz wytycznych nie pozwalał określić zakresu obowiązków i odpowiedzialności poszczególnych pracowników. Kontrolujący stwierdzili, iż jednostka

nie dostosowała się do zapisów określonych w Komunikacie jw., które wskazują na konieczność wprowadzenia odpowiednich mechanizmów kontroli dotyczących operacji finansowych i gospodarczych poprzez ich rzetelne i pełne dokumentowanie i rejestrowanie,

- 41) wykazanie w sprawozdaniu Rb-N danych niezgodnych z prowadzoną ewidencją księgową w zakresie nadpłat, co pozostaje w sprzeczności z rozdziałem 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2010 nr 43 poz. 247) oraz § 9 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości,

w zakresie analizy wiarygodności sprawozdań finansowych:

- 42) nieprawidłowe prowadzenie ewidencji podstawowych środków trwałych, poprzez:

- a) nieprawidłowe zaklasyfikowanie n/w obiektów środków trwałych w ramach KŚT, tj. zaklasyfikowanie:
- budynku internatu w ramach rodzaju 107 - *Budynki oświaty, nauki i kultury oraz budynki sportowe*, podczas gdy zgodnie z wytycznymi określonymi w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2010 r. w sprawie *Klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT)* (Dz. U. nr 242, poz. 1622) (objaśnienia szczegółowe), w rodzaju 107 nie ujmuje się, cyt.: „(...) internatów, które są odrębnymi budynkami szkół (...) sklasyfikowanych w podgrupie 11”. Właściwym rodzajem dla budynków jw. był rodzaj 110 - *Budynki mieszkalne*. Należy natomiast zaznaczyć, że wątpliwości kontrolujących budził fakt potraktowania internatu, jako odrębnego budynku - obiektu inwentarzowego. Z ustaleń kontroli (wizji lokalnej) wynikało, że internat stanowi wydzieloną część budynku zajmowanego przez jednostkę, połączoną z częścią budynku szkoły wewnętrznymi drzwiami. Powyższe sugeruje, że jednostka prowadzi działalność w jednym budynku, którego mniejsza część przeznaczona została na internat. W związku z faktem, iż powierzchnia internatu jest mniejsza niż powierzchnia budynku szkoły, to stosownie do objaśnień szczególnych dla grupy 1 zamieszczonych w załączniku do ww. rozporządzenia, zasadnym było zaklasyfikowanie budynku internatu w ramach rodzaju 107, natomiast powyższe pozostaje w sprzeczności z faktem, iż w ewidencji wyodrębniono dwa obiekty, tj. założono dwie odrębne karty środków trwałych,
 - obiektu inwentarzowego o nazwie: „plac zabaw - wyposażenie ogródka jordanowskiego” w grupie 2 - *Obiekty inżynierii lądowej i wodnej*, w podgrupie 29 - *Pozostałe obiekty inżynierii lądowej i wodnej*, w rodzaju 290 - *Budowle sportowe i rekreacyjne*, zamiast w grupie 8 - *Narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie*, w podgrupie 80 - *Narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie*, w rodzaju 808 - *Pozostałe narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie, gdzie indziej niesklasyfikowane*. W konsekwencji powyższego do obliczenia odpisów amortyzacyjnych przyjęto niewłaściwą stawkę, tj. 4,5% zamiast 20%,
- b) rozpoczęcie naliczania amortyzacji zestawu komputerowego (nr inw.: 4806/011/491/0015/00) i rejestratora monitoringu (nr inw.: 4806/011/662/0016/00) od miesiąca, w którym składniki przyjęto do użytkowania, zamiast od miesiąca następującego po tym miesiącu, czym naruszono zasady określone w dokumentacji opisującej politykę rachunkowości obowiązującą w jednostce,
- c) niezawarcie w ewidencji szczegółowej środków trwałych:
- rzeczywistej daty nabycia (przyjęcia do użytkowania) poszczególnych obiektów inwentarzowych. Zgodnie danymi zawartymi w ewidencji szczegółowej wszystkie środki trwałe zostały nabyte w dniu 1.01.2010 r. Powyższa data stanowiła dzień, na który jednostka wprowadziła stan składników majątkowych i rozpoczęła ich

- ewidencję przy użyciu systemu ZSZO Majątek” – bilans otwarcia. Wprowadzając obiekty do ewidencji jw. nie poprawiono automatycznie sugerowanej daty jw. na faktyczną datę przyjęcia składników do użytkowania,
- szczegółowego opisu cech charakterystycznych tj. w odniesieniu do:
 - budynków i budowli – miejsce położenia (nr działki), powierzchni użytkowej,
 - komputerów – danych technicznych dotyczących jednostki centralnej, tj.: pamięć operacyjna (RAM), pojemność dysku twardego (MB), ewentualne karty: graficzna i sieciowa, napęd dyskiety i DVD, nagrywarka CD- R itp.,
 - placu zabaw – nie wyszczególniono elementów składowych zestawu. Zgodnie wykazem z załączonym do faktury za zakup ww. środka trwałego na plac zabaw składało się wyposażenie obejmujące: drewniany plac zabaw, w tym: zjeżdżalnia, wieża główna, pomosty: średni, niski, skośny krótki i długi, wiszący, przeplotnia oraz drabinka skośna, piaskownica, stolik do piaskownicy, huśtawka konik, ławka z oparciem, „domek wiejski zielony”. W fakturze podano również wymiary poszczególnych elementów,
- 43) nieprawidłowe dokumentowanie i klasyfikowanie operacji dotyczących zmian stanu pozostałych środków trwałych, poprzez:
- a) nieprzestrzeganie ustalonego w jednostce kryterium wartościowego klasyfikowania pozostałych środków trwałych do ujęcia w ewidencji ilościowo-wartościowej i ilościowej,
 - b) niestosowanie jednolitych zasad dokumentowania i ujmowania w księgach rachunkowych operacji przyjęcia na stan pozostałych środków trwałych pochodzących z zakupu,
 - c) niezamieszczanie w ewidencji szczegółowej pozostałych środków trwałych:
 - pełnego opisu cech charakterystycznych nabytych obiektów (np.: numerów fabrycznych, roku produkcji, wymiarów i koloru mebli, danych technicznych dotyczących sprzętu), a tym samym niezapewnienie właściwej ochrony mienia,
 - danych obejmujących wskazanie numeru i daty dowodu dostawy, co utrudniało prześledzenie przebiegu operacji,
 - d) niesporządzanie dowodów wewnętrznych typu: OTNS – „Przyjęcie ST niskocennego” lub PTNS – „Przyjęcie nieodpłatnie otrzymanego ST niskocennego”, stanowiących podstawę zapisów w ewidencji szczegółowej pozostałych środków trwałych. Należy zaznaczyć, że w 2011 r., w jednostce do faktur dokumentujących zakup składników ze środków wydzielonego rachunku dochodów załączono dowody oznaczone symbolem OTSN, jednakże dowody te zostały wydrukowane w dniu 6.03.2013 r. oraz nie zawierały podpisów osób: sporządzającej dowód, przekazującej i przyjmującej składniki oraz osób materialnie odpowiedzialnych, a tym samym nie spełniały wymogów art. 21 ust. 1 pkt 2, 4-6 ustawy o *rachunkowości*,
 - e) niechronologiczne (wg daty sporządzenia) oznaczanie protokołów likwidacyjno-kasacyjnych ich kolejnymi numerami, tj. protokoły nr 5 i 6 zostały sporządzone w dniu 2.06.2011 r., podczas gdy protokoły nr: 3, 4 i 7 sporządzono w dniu 9.06.2011 r.,
- 44) nieprawidłowe prowadzenie ewidencji zbiorów bibliotecznych, poprzez:
- a) wpisywanie sumy zapisów na poszczególnych stronach ksiąg inwentarzowych księgozbioru w sposób nietrwały (ołówkiem), czym naruszono zapisy art. 23 ust.1 ustawy o *rachunkowości*,
 - b) prowadzenie „Rejestru ubytków” w formie kolejno numerowanych „Protokołów Komisji w sprawie selekcji księgozbioru”, które nie stanowiły zwartej księgi, tj. nie zostały przesnurowane oraz ich strony nie zostały kolejno ponumerowane. Ponadto, ewidencja jw. nie zawierała: oznaczenia nazwą jednostki, oznaczenia co do roku

- obrotowego, okresu sprawozdawczego i daty sporządzenia, a tym samym nie spełniała wymogów art. 13 ust. 4 ustawy *o rachunkowości*,
- c) sumowanie, począwszy od roku 2003, wartości narastająco księgozbioru zarejestrowanego w księdze inwentarzowej pomniejszonej o wartość ubytków na koniec 2003 r., w efekcie czego księga nie odzwierciedlała rzeczywistego stanu wartościowego książek w niej ujętych,
 - d) nienależyte uzgadnianie zapisów ewidencji szczegółowej i syntetycznej zbiorów bibliotecznych, w efekcie czego nie ujawniono:
 - różnicy stanu zbiorów bibliotecznych wynikających z tych ewidencji na dzień 31.12.2011 r., powstałej wskutek nieujęcia na koncie 014 ubytków o wartości 112,05 zł zaewidencjonowanych w „Rejestrze ubytków” pod pozycjami od nr 3398 do nr 3450 (*Protokół komisji w sprawie selekcji księgozbioru nr XI*),
 - niezgodności kwot zapisów ww. ewidencji wynikającej z wpisania w księdze inwentarzowej wartości części nabytych książek w cenie netto zakupu, zamiast w cenie brutto (uwzględniającej niepodlegający odliczeniu podatek VAT),
 - e) przypadki wpisania nieprawidłowo obliczonej sumy zapisów narastająco na stronach księgi inwentarzowej księgozbioru nr V, tj. w kwocie nie stanowiącej faktycznej sumy. Fakt nieujawnienia ww. błędów, świadczy o braku funkcjonowania skutecznych mechanizmów kontroli, zapewniających bezbłądność ksiąg rachunkowych, stosownie do wymogów art. 24 ust. 1 i 3 ustawy *o rachunkowości*,
 - f) ujęcie w księgach rachunkowych operacji przyjęcia na stan nieodpłatnie otrzymanych książek zapisem na kontach korespondujących 014/072 z pominięciem księgowania na kontach: 760 *Pozostałe przychody operacyjne* i 401 *Zużycie materiałów i energii*, czym naruszono art. 4 ust. 2 ustawy *o rachunkowości*,
 - g) ujęcie w ewidencji syntetycznej operacji odzwierciedlających zwiększenie stanu księgozbioru nabytych w dniach: 16.03.2011 r. i 11.04.2011 r., zapisem wprowadzonym pod datą 30.06.2011 r., czym naruszono art. 20 ust. 1 ustawy *o rachunkowości*. Nadto, w efekcie powyższego zapisy ewidencji szczegółowej w poszczególnych miesiącach, w których nabyto książki, były niezgodne z zapisami ewidencji syntetycznej, co narusza art. 16 ust. 1 ww. ustawy, gdyż w ewidencji szczegółowej zapisy jw. wprowadzono pod datą zakupu książek,
 - h) dokumentowanie operacji nieodpłatnego przyjęcia na stan zbiorów bibliotecznych protokołem z ich przekazania, który nie zawierał: określenia stron uczestniczących w zdarzeniu oraz podpisów wystawcy dowodu i osoby, od której przyjęto składniki, jak również adnotacji o jego sprawdzeniu i zatwierdzeniu do ujęcia w księgach rachunkowych, a tym samym protokół nie spełniał wymogów art. 21 ust. 1 pkt 2, 5 i 6 ustawy *o rachunkowości*,
 - i) niezamieszczenie w rubryce „Uwagi” w księdze inwentarzowej adnotacji: „odnaleziona” w odniesieniu do egzemplarzy książek ujawnionych w wyniku inwentaryzacji,
- 45) nieprecyzyjne określenie w Protokole Likwidacyjno – Kasacyjnym nr 13/2011 *składników rzeczowych na skutek zużycia, uszkodzenia, zniszczenia*, przyczyn wycofania z użytkowania programów komputerowych, tj. zgodnie z ww. Protokołem, cyt.: „*Komisja stwierdziła, że niżej wyszczególnione przedmioty stały się niezdadne do użytku, wskutek czego postanowiono je wykreślić ze stanu inwentarza*”. Z zawartego opisu nie wynika jasno czy niezdadność do użytku wynikała np. z wygaśnięcia licencji czy też z innych przyczyn,

46) naruszenie przepisów ustawy *o rachunkowości* i rozporządzenia *w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont (...)*, poprzez:

- a) stosowanie do ewidencji szczegółowej rozrachunków z pożyczkobiorcami programu „KZP Optivum”, opracowanego przez firmę VULCAN Sp. z o.o. z przeznaczeniem do prowadzenia pracowniczych kas zapomogowo – pożyczkowych. W efekcie powyższego, ewidencja szczegółowa rozrachunków z pożyczkobiorcami nie zawierała danych identyfikujących dowody księgowe dokumentujące potrącenie raty pożyczki z wynagrodzenia (nr i data wystawienia listy płac) lub ich wpłaty /część pożyczkobiorców dokonywała wpłat należnych rat pożyczki na rachunek bankowy ZFŚS/ (nr i data wyciągu bankowego), a tym samym nie spełniała wymogów art. 24 ust. 4 pkt 1, w związku z art. 16 ust.1 i art. 23 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy *o rachunkowości*,
- b) dokonanie aktualizacji należnych odsetek przypisanych na koniec roku 2011 w kwocie 7,78 zł, naliczonych od należności z tytułu dochodów budżetowych, pomimo, iż odsetki zostały zapłacone przez dłużników, w terminie do końca stycznia 2012 r., czym naruszono art. 35b ustawy *o rachunkowości*,
- c) prowadzenie wspólnej ewidencji szczegółowej dla rozrachunków z dwoma kontrahentami (PUK „Gansewinkel Sp. z o.o. i SARIA Polska S.A.), czym naruszono wytyczne określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia *w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont (...)* (opis zasad funkcjonowania konta 201),
- d) niestosowanie jednolitych zasad ewidencji rozrachunków z firmą Eden Spring Sp. z o.o., czym naruszono art. 4 ust. 3 pkt 2 ustawy *o rachunkowości*, tj. faktury wystawione przez ww. kontrahenta za okres od:
 - grudnia 2010 r. do czerwca 2011 r., nie były ujmowane w ewidencji księgowej jako odrębne dowody księgowe (zapłata zobowiązań księgowana była na kontach korespondujących: Wn 851/Ma 135, z pominięciem konta 201),
 - lipca do grudnia 2011 r., ujmowane były w ewidencji księgowej jako odrębne dowody księgowe (zapis na kontach korespondujących: Wn 851/Ma 201),
- e) niepotwierdzanie na listach wypłat świadczeń socjalnych daty odbioru gotówki z kasy jednostki, czym naruszono art. 21 ust. 1 pkt 4 ustawy *o rachunkowości*,
- f) nieprawidłowe ujęcie w księgach rachunkowych operacji zakupu materiałów biurowych i ich przyjęcia do magazynu, poprzez zaewidencjonowanie ich odpowiednio w dzienniku częściowym:
 - S - „Dochody własne” zapisem na kontach korespondujących: Wn 401/ Ma 201 (w ramach dziennika częściowego: S nie funkcjonowało konto 310),
 - B - „Jednostka budżetowa” zapisem na kontach korespondujących: Wn 310/ Ma 760, zamiast z zastosowaniem konta 300 *Rozliczenie zakupu*. W efekcie ujęcia operacji jw. przychody i koszty zostały sztucznie zawyżone,

47) naruszenie przepisów ustawy z dnia 4 marca 1994 r. *o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych* (tekst jednolity: Dz. U. z 1996 r. nr 70, poz. 335 z późn. zm.) i Regulaminu ZFŚS, poprzez:

- a) przeznaczanie środków funduszu na zakup wody mineralnej dla pracowników SOSW, pomimo, iż wydatki jw. nie mieszczą się w pojęciu działalności socjalnej określonej w art. 2 pkt 1 ww. ustawy,
- b) odnoszenie na zwiększenie funduszu przypisanych odsetek od udzielonych pożyczek (przypis pod datą ostatniego dnia miesiąca, w którym nastąpiła wypłata pożyczek), niezgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 5 ww. ustawy, w myśl którego środki funduszu zwiększa się o wpływy z oprocentowania pożyczek. Należy przy tym zaznaczyć, że zgodnie z warunkami umów o pożyczki spłata należności (pożyczki wraz z oprocentowaniem) rozłożona została w równych ratach, a tym samym spłata oprocentowania obejmowała cały okres spłaty,

- c) nieprzestrzeganie warunków udzielania pożyczek mieszkaniowych określonych w punkcie 6 w rozdziale III Regulaminu ZFŚS, w myśl którego, cyt.: „*Po spłaceniu 2/5 pożyczki udzielonej na zakup domu, mieszkania, budowę domu lub uzupełnienia wkładu mieszkaniowego pożyczkobiorca może złożyć wniosek o pożyczkę na remont mieszkania lub domu*”, poprzez udzielenie jednemu z pracowników w dniu 15.06.2011 r. pożyczki na zakup mieszkania, a następnie w dniu 15.12.2011 r. – pożyczki na remont mieszkania, pomimo iż na dzień jej udzielenia nie spłacił 2/5 pożyczki na zakup mieszkania. Ponadto, na dzień udzielenia pożyczki na zakup mieszkania, pracownik posiadał zadłużenie z tytułu pożyczki na remont mieszkania udzielonej w 2010 r.,

48) nieprawidłowe opracowanie Instrukcji inwentaryzacyjnej, poprzez:

- a) zawarcie w Instrukcji zapisów niezgodnych z przepisami ustawy o rachunkowości w myśl których, cyt.:
- „*Stany aktywów i pasywów, uzgodnionych w drodze pisemnego potwierdzenia od kontrahentów, dotyczą:*
 - *(...) 1. Rozrachunków z innymi jednostkami np. Urząd Skarbowy, ZUS i inne, 2. (...) i zobowiązań pomiędzy podmiotami gospodarczymi, 3. Pozostałych rozrachunków z odbiorcami i dostawcami*” (zapisy niezgodne z art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy),
 - „*Nie wymaga pisemnego uzgodnienia wynikający z ksiąg rachunkowych stan należności i zobowiązań (...) 2. Uregulowanych do dnia sporządzenia bilansu (...), sald zerowych*” (zapisy niezgodne z art. 26 ust. 1 pkt 3 i ust. 3 pkt 1 ustawy),
 - „*Jeżeli saldo należności lub zobowiązań nie wykazuje zmian w ciągu sześciu m-cy i nie przekracza kwoty równej dwóm procentom dolnej granicy wartości jednostkowej środków trwałych może być na podstawie pisemnej decyzji odpisane na koniec roku obrotowego w straty lub zyski nadzwyczajne*” (zapisy niezgodne z art. 4 ust. 1 pkt 33 ustawy),
 - *Obieg dokumentów dotyczących inwentaryzacji i rozliczenia różnic inwentaryzacyjnych to: (...) wysłanie kontrahentom zawiadomień o wysokości salda (20 dni po terminie inwentaryzacji)*” (zapisy niezgodne z art. 26 ust. 3 pkt 1 ustawy),
- b) nieokreślenie w Instrukcji inwentaryzacyjnej:
- zasad inwentaryzowania zbiorów bibliotecznych,
 - sposobu dokumentowania porównania danych wynikających z arkuszy spisu z natury z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej,
 - wzorów dokumentów inwentaryzacyjnych, takich jak np.: oświadczenia osób materialnie odpowiedzialnej stwierdzających, że wszystkie zrealizowane dowody przychodu i rozchodu inwentaryzowanych składników zostały ujęte w ewidencji ilościowej i przekazane do księgowości (oświadczenie składane przed rozpoczęciem spisu) oraz, że nie wnoszą zastrzeżeń do dokonanego spisu (oświadczenie składane po inwentaryzacji), protokół inwentaryzacji kasy, dokument „Potwierdzenie sald”, harmonogramu inwentaryzacji,
 - definicji terenu strzeżonego (wskazania obszaru jednostki traktowanego jako teren strzeżony), której potrzeba określenia wynika z art. 26 ust. 3 ustawy, w myśl którego inwentaryzację środków trwałych można przeprowadzać raz w ciągu 4 lat, jeśli składniki te znajdują się na terenie strzeżonym,

49) przeprowadzenie inwentaryzacji aktywów i pasywów z naruszeniem przepisów ustawy o rachunkowości oraz postanowień Instrukcji inwentaryzacyjnej, poprzez:

- a) nieujęcie w księgach rachunkowych roku, na który przypadał termin inwentaryzacji ujawnionych w wyniku inwentaryzacji różnic między stanem rzeczywistym, a stanem ewidencyjnym, czym naruszono art. 27 ust. 2 ww. ustawy. Powyższe dotyczyło

- inwentaryzacji pozostałych środków trwałych i zbiorów bibliotecznych przeprowadzonych odpowiednio w roku 2010 i 2011,
- b) niewyjaśnienie i niewskazanie sposobu rozliczenia w odniesieniu do dwóch składników ujętych w „Wykazie braków” oraz czterech składników ujętych w „Wykazie nadwyżek” („*Składniki majątku, które zostały spisane, a których nie ma w ewidencji księgowej*”), stanowiących odpowiednio załącznik nr 1 i nr 2 do „Zestawienia rozliczenia różnic inwentaryzacyjnych”, czym naruszono art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy *o rachunkowości*,
 - c) nieobjęcie inwentaryzacją zbiorów bibliotecznych przeprowadzaną w 2011 r. materiałów bibliotecznych zaewidencjonowanych w Księdze Inwentarzowej Księgozbioru – Wideo i CD (ewidencja pozabilansowa), czym naruszono art. 26 ust. 1 ustawy *o rachunkowości*,
 - d) zaniechanie przeprowadzenia inwentaryzacji zbiorów bibliotecznych w latach: 2002, 2006, 2010, tj. z częstotliwością raz w ciągu 4 lat, czym naruszono art. 26 ust. 3 pkt 3 ustawy *o rachunkowości*,
 - e) nienależyte porównanie danych z arkuszy spisowych z zapisami ewidencji szczegółowej zbiorów bibliotecznych, w efekcie czego nie ujawniono i nie rozliczono wszystkich faktycznie zaistniałych różnic inwentaryzacyjnych,
 - f) zawarcie w „Protokole kontroli zbiorów bibliotecznych” danych dotyczących stanu ilościowego zbiorów bibliotecznych stwierdzonego w wyniku inwentaryzacji oraz wynikającego z prowadzonej ewidencji księgowej, niezgodnych ze stanem faktycznie wynikającym z odpowiednio: arkuszy, na których spisano zbiory biblioteczne oraz ksiąg inwentarzowych księgozbioru na dzień spisu. Ponadto, w ww. Protokole nie zawarto danych jw. w wyrażeniu wartościowym, czym naruszono art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy *o rachunkowości*,
 - g) udokumentowanie inwentaryzacji składników aktywów i pasywów przeprowadzonej w 2011 r. drogą weryfikacji sald w formie „Protokołów weryfikacji”, podczas gdy w myśl zapisów § 8 pkt 7 „Instrukcji dotyczącej przeprowadzania inwentaryzacji”, cyt.: „*Osoba dokonująca weryfikacji odnotowuje fakt przeprowadzenia inwentaryzacji w odpowiednim urzędzie księgowym (syntetycznym i analitycznym) umieszczając swój podpis i datę*”. W przedłożonej dokumentacji brak było dowodów potwierdzających przeprowadzenie inwentaryzacji w sposób określony w Instrukcji,
 - h) nieobjęcie inwentaryzacją drogą weryfikacji salda kont: 221 *Należności z tytułu dochodów budżetowych* (należności od osób nieprowadzących ksiąg rachunkowych), 240 *Pozostałe rozrachunki* (należności od pracowników z tytułu udzielonych pożyczek mieszkaniowych ze środków ZFŚS), 851 *Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych* i 860 *Wynik finansowy*, czym naruszono art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy *o rachunkowości* oraz zapisy „Instrukcji dotyczącej przeprowadzania inwentaryzacji” (§ 3 pkt VI) i zarządzenia nr 28/2011 Dyrektora SOSW (pkt 4 zarządzenia).
- Należy zaznaczyć, że salda kont: 221 i 240, zostały sprawdzone drogą ich pisemnego potwierdzenia przez dłużników, tj. w sposób niewłaściwy, niezgodny z art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy *o rachunkowości*. W dokumentacji inwentaryzacyjnej znajdowały się odpowiednio:
- „Zestawienie odpłatności za żywienie wychowanków za IV kwartał 2011 r. na dzień 31.XII 2011 r.” sporządzone przez Specjalistę finansowo – księgowego, zawierające podpisy złożone przez 6 z 9 dłużników,
 - zestawienie sald kont księgi pomocniczej prowadzonej dla rozrachunków z pożyczkobiorcami wg stanu bieżącego, wydrukowane w dniu 29.12.2011 r. z systemu KZP Optiwum, na którym widniały podpisy dłużników (pracowników jednostki),

- i) ujęcie w „Protokołach weryfikacji” kwot zweryfikowanych sald kont: 225, 229 i 231, które uznano za realne i poprawne, a które były wyższe od sald wynikających z ksiąg rachunkowych na dzień ich inwentaryzacji (w Protokołach wykazano kwoty sald uwzględniające zapisy wprowadzone na podstawie dowodu księgowego wystawionego i zaewidencjonowanego po dniu inwentaryzacji wpisanym w Protokołach). Powyższe świadczy o nierzetelnym udokumentowaniu przeprowadzenia inwentaryzacji ww. składników pasywów i porównania jej wyników z danymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych inwentaryzacji, czym naruszono art. 27 ustawy *o rachunkowości*,
- j) niewłaściwie przeprowadzenie i udokumentowanie inwentaryzacji paliwa w bakach samochodów służbowych, tj.:
 - fakt jej przeprowadzenia odnotowano w arkuszu spisu ujmującym równocześnie inwentaryzację świadectw szkolnych, znaczków pocztowych i biletów MPK. W rubryce „pole spisowe” ww. arkusza wpisano: „Sekretariat”. Wpisane w arkuszu pole spisowe pozostawało w sprzeczności z metodą inwentaryzacji – spis z natury,
 - z wyjaśnień udzielonych przez Dyrektora SOSW wynikało, że „(...) inwentaryzacja paliwa w 2011 roku została przeprowadzona na podstawie kart rozliczenia zużycia paliwa, które znajdują się w sekretariacie oraz na podstawie oględzin samochodu tj. sprawdzenia stanu licznika, wskaźników ilości paliwa na tablicy rozdzielczej”. Fakt sprawdzenia stanu licznika nie został udokumentowany (w arkuszu nie wpisano odczytanego stanu licznika, jak również z żadnej innej dokumentacji inwentaryzacyjnej nie wynikało, aby czynności jw. zostały wykonane), czym naruszono art. 27 ust. 1 ustawy *o rachunkowości*. Należy przy tym zaznaczyć, że w praktyce inwentaryzację paliwa przeprowadza się stosując np. technikę tzw. „tankowania do pełna”, która umożliwia stwierdzenie faktycznej ilości litrów paliwa znajdującego się w baku, odpowiadającej pojemności baku,

50) nieprawidłowe sporządzenie Rachunku zysków i strat (RZiS), poprzez wykazanie w pozycjach:

- A.V. przychodów w kwocie wyższej, a w poz. G. II. w kwocie niższej o 4,56 zł, względem prawidłowej kwoty odsetek uzyskanych z tytułu nieterminowego regulowania należności jednostki oraz z tytułu oprocentowania dodatniego salda rachunku bankowego, wynikającego z ewidencji szczegółowej prowadzonej do konta 720 (w analityce: § 0920),
- B.I. - Zużycie materiałów i energii, B.II. - Usługi obce i B.VII - Pozostałe koszty rodzajowe RZiS kosztów w wielkościach niezgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, tj. odpowiednio: niższych o 65,51 zł, wyższych o 211,11 zł, niższych o 145,60 zł,

w zakresie analizy realizacji zaleceń pokontrolnych:

51) niewykonanie n/w 4 spośród 21 zaleceń sformułowanych po kontroli doraźnej przeprowadzonej w jednostce w 2010 roku:

- a) prowadzić ewidencję szczegółową do kosztów i zobowiązań wg pozycji planu, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie szczególnych zasad rachunkowości (...) oraz z art. 24 ust. 4 pkt 2 ustawy *o rachunkowości*,
- b) prowadzić ewidencję szczegółową do konta 132 według paragrafów klasyfikacji budżetowej, zgodnie z zapisami rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości (...),
- c) sporządzać sprawozdanie Rb-34S zgodnie z wytycznymi zawartymi w załączniku do rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej (...),

- d) wprowadzić w formie pisemnej procedury wewnętrzne oraz wytyczne dotyczące zasad obowiązujących w zakresie wynajmowania miejsc noclegowych, zgodnie z zapisami określonymi w Komunikacie Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. *w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych* (Dz. Urz. MF nr 15, poz. 84).

II. Zalecenia pokontrolne:

W związku z pismem otrzymanym od Dyrektora jednostki kontrolowanej w dniu 2.07.2013 r., zgodnie z którym część spośród ww. nieprawidłowości została wyeliminowana po okresie objętym kontrolą, co zostało poparte załączonymi do pisma dokumentami, odstąpiono od formułowania zaleceń pokontrolnych dotyczących nieprawidłowości wskazanych w punktach nr:

- 4),
- 13),
- 17),
- 23),
- 25),
- 28),
- 29),
- 31),
- 39),
- 44) pkt g),
- 46) pkt c).

W celu wyeliminowania wyżej opisanych nieprawidłowości oraz uniknięcia powstania ich w przyszłości należy:

w zakresie zasad prowadzenia ksiąg rachunkowych:

- 1) ująć w dokumentacji opisującej przyjęte w jednostce zasady rachunkowości opis stosowanych systemów informatycznych w zakresie wymaganym art. 10 ust.1 pkt 3 lit. b i c ustawy *o rachunkowości*,
- 2) dostosować nazwy kont stosowane w zakładowym planie kont funkcjonującym w programie księgowym do ich nazw określonych w planie kont ustalonym dla jednostek budżetowych w załączniku nr 3 do rozporządzenia *w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont (...)* oraz w dokumentacji opisującej politykę rachunkowości jednostki,
- 3) prowadzić ewidencję szczegółową materiałów przy użyciu programu komputerowego spełniającego wymogi wynikające z art. 13 ust. 4 pkt 1 i 2 ustawy *o rachunkowości*,
- 4) zamieszczać w zapisach księgowych dane identyfikujące osobę odpowiedzialną za ich treść, zgodnie z wymogami art. 14 ust. 4 ustawy *o rachunkowości*,
- 5) dokonywać zapisów księgowych korygujących uprzednio dokonane błędne zapisy, w sposób określony w art. 25 ust. 1 pkt 2 ustawy *o rachunkowości*,

w zakresie analizy wiarygodności sprawozdań budżetowych:

- 6) zawierać na fakturach VAT opis merytoryczny polegający na ustaleniu prawidłowości, zgodności z przepisami i celowości operacji gospodarczych, zgodności z zamówieniem, umową,
- 7) wskazywać na dowodach PK datę wystawienia oraz podpis osoby sporządzającej, sprawdzającej i zatwierdzającej dokument, zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy *o rachunkowości*,
- 8) wskazywać na wnioskach o zaliczkę datę, do której zaliczka ma być rozliczona, zgodnie z zapisami załącznika nr 4 do Instrukcji obiegu dokumentów finansowo-księgowych

- w SOSW (zarządzenie nr 13/06 Dyrektora SOSW z dnia 04 września 2006 r.), zgodnie z którym zaliczka podlega rozliczeniu do 14 dni od dnia pobrania z kasy lub po powrocie z podróży służbowej, w przypadku zaliczki stałej na koniec każdego miesiąca,
- 9) ujmować dowody księgowe w ewidencji zgodnie z zasadą podwójnego zapisu wyrażonej w art. 15 ust. 1 ustawy *o rachunkowości*,
 - 10) dokonywać zapisy księgowe zgodnie z dekreacją znajdującą się na dowodzie źródłowym, do czego zobowiązują zapisy art. 24 ust. 3 ustawy *o rachunkowości* w związku z art. 21 ust. 1 pkt. 6 ww. ustawy,
 - 11) nadawać notom odsetkowym numery własne zgodnie z zapisami art. 21 ust. 1 pkt 1 ustawy *o rachunkowości*
 - 12) dokonywać poprawy zapisów (dekretacja) na dowodach księgowych zgodnie z art. 25 ust. 1 pkt 1 ustawy *o rachunkowości*
 - 13) nie ujmować w koszty faktur pro forma ponieważ nie stanowią one podstawy do zaksięgowania kwot w koszty tj. konto zespołu „4”,
 - 14) wykazywać w kolumnie „dochody wykonane” sprawozdań budżetowych Rb-27S dane zgodne z prowadzoną ewidencją księgową, tj. z obrotami strony Wn konta 130/B/2 (+ewidencja analityczna po paragrafach) służącego do ewidencji księgowej zrealizowanych dochodów budżetowych, do czego zobowiązują zapisy § 3 ust. 2 załącznika nr 39 do rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej oraz z § 9 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia,
 - 15) wykazywać w kolumnie „należności” oraz kolumnie „saldo końcowe należności pozostałe do zapłaty zaległości” sprawozdań budżetowych Rb-27S dane zgodne z prowadzoną ewidencją księgową, tj. z obrotami strony Wn oraz saldem konta 221 służącego do ewidencji księgowej zrealizowanych należności budżetowych, zgodnie z zapisami § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej,
 - 16) wykazywać w kolumnie „saldo końcowe należności pozostałe do zapłaty nadpłaty” sprawozdań budżetowych Rb-27S dane zgodne z prowadzoną ewidencją księgową, tj. saldem konta 221 służącego do ewidencji księgowej zrealizowanych należności budżetowych, zgodnie z zapisami § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej,
 - 17) wykazywać w kolumnie „saldo końcowe należności pozostałe do zapłaty zaległości” sprawozdań budżetowych Rb-27S poprawne kwoty zaległości (w kwocie odpowiadającej należności wynikającej z dokumentacji), zgodnie z § 9 ust. 1 rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej,
 - 18) ujmować dochody z tytułu refundacji za energię cieplną na § 0970 Wpływy z różnych dochodów, zgodnie z zapisami rozporządzenia w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków (...),
 - 19) stosować zasady rachunkowości w sposób ciągły (w zakresie konta 221), do czego zobowiązują zapisy art. 5 ust. 1 ustawy *o rachunkowości*,
 - 20) dokonywać przypisu odsetek na koncie 221 w podziale analitycznym na danego kontrahenta, zgodnie z zapisami załącznika nr 3 do rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości (...),
 - 21) przeprowadzać weryfikację zapisów księgowych (uzgadniać dochody z przychodami),
 - 22) wykazywać w kolumnie *Zaangażowanie* sprawozdania Rb-28S dane zgodne z prowadzoną ewidencją księgową, zgodnie z § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej,
 - 23) dokonywać weryfikacji danych (rozbieżności) widniejących na wydrukach przedstawiających zaangażowanie środków. Do powyższego zobowiązują zapisy art. 24 ust. 4 ustawy *o rachunkowości*,

- 24) wykazywać w kolumnie „wydatki wykonane” sprawozdania rocznego Rb-28S dane zgodne z prowadzoną ewidencją księgową, tj. z obrotami strony Ma konta 130-B służącego do ewidencji księgowej ponoszonych wydatków (zachowywać czystość obrotów), zgodne z zapisami nr 3 do rozporządzenia *w sprawie szczególnych zasad rachunkowości (...)* w zakresie zapisów mówiących o stosowaniu zapisu technicznego,
- 25) wykazywać w kolumnie „zobowiązania ogółem” sprawozdania Rb-28S dane zgodne z prowadzoną w tym zakresie ewidencją księgową, zgodnie z zapisami § 9 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia *w sprawie sprawozdawczości budżetowej*,
- 26) kwalifikować koszty na odpowiednie konta zespołu 4 Koszty wg rodzajów i ich rozliczenie, tj. zgodnie z zapisami załącznika nr 3 do rozporządzenia *w sprawie szczególnych zasad rachunkowości (...)*,
- 27) dokonywać zakupy z uprzednio zaciągniętych zaliczek, przestrzegając tym samym zapisów art. 44 ust. 3 pkt. ustawy *o finansach publicznych*,
- 28) wydatki klasyfikować zgodnie z rozporządzeniem *w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków (...)*,
- 29) ujmować koszty zgodnie z zasadą memoriału wyrażoną w art. 6 ust. 1 ustawy *o rachunkowości*,
- 30) sporządzać sprawozdanie Rb-34S na podstawie ewidencji kont księgowych odpowiedniego zespołu, zgodnie z § 14 załącznika nr 33 do rozporządzenia *w sprawie sprawozdawczości*,
- 31) wykazywać w kolumnie „wydatki wykonanie” dane zgodne z prowadzoną ewidencją księgową (klasyfikacja na paragrafy wydatków). Do powyższego działania zobowiązują zapisy § 9 ust. 2 rozporządzenia *w sprawie sprawozdawczości*,
- 32) opracować instrukcję dotyczącą prowadzenia ewidencji miejsc noclegowych.. Do powyższego zobowiązują zapisy określone w Komunikacie *w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych*, które wskazują na konieczność wprowadzenia odpowiednich mechanizmów kontroli dotyczących operacji finansowych i gospodarczych poprzez ich rzetelne i pełne dokumentowanie i rejestrowanie,
- 33) wykazywać w sprawozdaniu Rb-N dane zgodne z prowadzoną ewidencją księgową w zakresie nadpłat, zgodnie z rozdziałem 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. *w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych* (Dz. U. z 2010 nr 43 poz. 247) oraz § 9 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia *w sprawie sprawozdawczości*,

w zakresie analizy wiarygodności sprawozdań finansowych:

- 34) prowadzić prawidłowo ewidencję podstawowych środków trwałych, a w szczególności:
 - a) klasyfikować środki trwałe do właściwych podziałek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów *w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT)*. Ponadto, zaprowadzić prawidłową ewidencję budynku internatu oraz obiektu inwentarzowego o nazwie: „plac zabaw - wyposażenie ogródka jordanowskiego”,
 - b) naliczać amortyzację środków trwałych począwszy od miesiąca następującego po miesiącu przyjęcia składnika do użytkowania, zgodnie z zasadami rachunkowości ustalonymi w jednostce,
 - c) ująć w ewidencji szczegółowej środków trwałych:
 - rzeczywistą datę nabycia (przyjęcia do użytkowania) poszczególnych obiektów inwentarzowych,
 - szczegółowy opis cech charakterystycznych poszczególnych obiektów,

- 35) prawidłowo dokumentować i klasyfikować operacje dotyczące zmian stanu pozostałych środków trwałych, a w szczególności:
- a) przestrzegać ustalonego w jednostce kryterium wartościowego klasyfikowania pozostałych środków trwałych do ujęcia w ewidencji ilościowo-wartościowej i ilościowej,
 - b) stosować jednolite zasady dokumentowania i ujmowania w księgach rachunkowych operacji przyjęcia na stan pozostałych środków trwałych pochodzących z zakupu,
 - c) zamieszczać w ewidencji szczegółowej pozostałych środków trwałych:
 - pełny opis cech charakterystycznych nabytych obiektów, zapewniając tym samym właściwą ochronę mienia,
 - dane identyfikujące i datę dowodu dokumentującego nabycie obiektu inwentarzowego,
 - d) dokumentować operacje przyjęcia do użytkowania rzeczowych składników majątku trwałego dowodami wewnętrznymi typu: OTNS – „Przyjęcie ST niskocennego” lub PTNS – „Przyjęcie nieodpłatnie otrzymanego ST niskocennego”, spełniającymi wymogi art. 21 ust. 1 ustawy *o rachunkowości*,
 - e) oznaczać Protokoły likwidacyjno – kasacyjne ich kolejnymi numerami wg daty sporządzenia,
- 36) prowadzić prawidłowo ewidencję zbiorów bibliotecznych, a w szczególności:
- a) wpisywać sumy zapisów na poszczególnych stronach ksiąg inwentarzowych księgozbioru w sposób trwały, zgodnie z art. 23 ust.1 ustawy *o rachunkowości*,
 - b) prowadzić „Rejestru ubytków” w formie księgi spełniającej wymogów art. 13 ust. 4 ustawy *o rachunkowości*,
 - c) ustalić i wpisać do ksiąg inwentarzowych księgozbioru rzetelną wartość zbiorów bibliotecznych w nich zaewidencjonowanych,
 - d) dokonywać rzetelnego uzgadniania zapisów ewidencji szczegółowej i syntetycznej zbiorów bibliotecznych, zapewniając tym samym bieżące wyeliminowanie ewentualnych błędów rachunkowych,
 - e) wdrożyć skuteczne mechanizmy kontroli, zapewniające bezbłądność sumowania zapisów ksiąg inwentarzowych księgozbioru, stosownie do wymogów art. 24 ust. 3 ustawy *o rachunkowości*,
 - f) ujmować w księgach rachunkowych operacje przyjęcia na stan nieodpłatnie otrzymanych książek w sposób odzwierciedlający przebieg zdarzenia, stosownie do art. 4 ust. 2 ustawy *o rachunkowości*,
 - g) dokumentować operacje nieodpłatnego przyjęcia na stan zbiorów bibliotecznych, dowodem zawierającym elementy wymagane art. 21 ust. 1 ustawy *o rachunkowości*,
 - h) zamieszczać w rubryce „Uwagi” w księdze inwentarzowej księgozbioru adnotację o treści: „odnaleziona” w przypadku wpisania książek ujawnionych w wyniku inwentaryzacji,
- 37) określać precyzyjnie w Protokołach Likwidacyjno – Kasacyjnych przyczyny wycofania z użytkowania programów komputerowych,
- 38) przestrzegać przepisów ustawy *o rachunkowości* i rozporządzenia *w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont (...)*, a w szczególności:
- a) prowadzić ewidencję szczegółową rozrachunków z pożyczkobiorcami w sposób sprawdzalny, w tym zamieszczać w zapisach księgowych dane identyfikujące dowód źródłowy i datę operacji,
 - b) dokonywać aktualizacji należności, zgodnie z art. 35b ustawy *o rachunkowości*,
 - c) stosować jednolite zasady ewidencji operacji gospodarczych w ciągu roku obrotowego,
 - d) dokumentować datę wypłaty świadczeń socjalnych podejmowanych w formie gotówki z kasy jednostki,

- e) ujmować w księgach rachunkowych operacje zakupu materiałów biurowych i ich przyjęcia do magazynu, w sposób odzwierciedlający przebieg operacji,
- 39) przestrzegać zasad gospodarowania środkami zakładowego funduszu świadczeń socjalnych określonych przepisami ustawy z dnia 4 marca 1994 r. *o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych* (tekst jednolity: Dz. U. z 2012 r., poz. 592 z późn. zm.) oraz Regulaminu ZFŚS obowiązującego w jednostce, a w szczególności:
- a) zaniechać przeznaczania środków funduszu na zakup wody mineralnej dla pracowników,
 - b) odnosić na zwiększenie funduszu wpływy z oprocentowania pożyczek. W tym celu zmienić umowne zasady spłaty pożyczki, ustalając pierwszą ratę w kwocie zawierającej należne odsetki z tytułu oprocentowania pożyczki,
 - c) udzielać pożyczek mieszkaniowych po spełnieniu warunków określonych w Regulaminie,
- 40) opracować prawidłową Instrukcję inwentaryzacyjną, w tym:
- a) dostosować zapisy zawarte w Instrukcji inwentaryzacyjnej do przepisów ustawy *o rachunkowości*,
 - b) określić w Instrukcji inwentaryzacyjnej:
 - zasady inwentaryzowania zbiorów bibliotecznych,
 - sposób dokumentowania porównania danych wynikających z arkuszy spisu z natury z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej,
 - wzory dokumentów inwentaryzacyjnych, takich jak np.: oświadczenia osób materialnie odpowiedzialnej stwierdzających, że wszystkie zrealizowane dowody przychodu i rozchodu inwentaryzowanych składników zostały ujęte w ewidencji ilościowej i przekazane do księgowości (oświadczenie składane przed rozpoczęciem spisu) oraz, że nie wnoszą zastrzeżeń do dokonanego spisu (oświadczenie składane po inwentaryzacji), protokół inwentaryzacji kasy, dokument „Potwierdzenie sald”, harmonogramu inwentaryzacji,
 - definicję terenu strzeżonego, tj. wskazać obszar jednostki traktowany jako teren strzeżony oraz sposób jego ochrony,
- 41) przeprowadzać i dokumentować inwentaryzację składników majątkowych w sposób rzetelny, zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 i art. 27 ustawy *o rachunkowości* oraz instrukcji inwentaryzacyjnej obowiązującej w jednostce,
- 42) wykazywać w poszczególnych pozycjach Rachunku zysków i strat wielkości osiągniętych przychodów i poniesionych kosztów w kwotach zgodnych z kwotami wynikającymi z kont księgowych właściwych ze względu na treść ekonomiczną,

w zakresie analizy realizacji zaleceń pokontrolnych:

- 43) wykonać ostatecznie niezrealizowane zalecenia sformułowane po kontroli doraźnej przeprowadzonej w jednostce w 2010 roku.

Proszę również wyeliminować inne uchybienia opisane szczegółowo w protokole kontroli.

III. Osoba odpowiedzialna za realizację zaleceń pokontrolnych:

Pani Aneta Dziewońska - Dyrektor Specjalnym Ośrodkiem Szkolo – Wychowawczym dla Dzieci Niepełnosprawnych

IV. Termin realizacji zaleceń pokontrolnych:

Punkty: 1 i 40 – do dnia 9.08.2013 r.,
pozostałe punkty - od zaraz, z uwzględnieniem art. 8 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

V. Termin złożenia sprawozdania z przebiegu realizacji zaleceń pokontrolnych:

Sprawozdanie z wykonania niniejszych zaleceń proszę przesłać w terminie do dnia **12.08.2013 r.** do Referatu Kontroli Finansowej Biura Kontroli Wewnętrznej Urzędu Miasta Krakowa, ul. Bracka 10.

Pouczenie:

Zgodnie z § 14 ust. 1 Regulaminu przeprowadzania kontroli finansowej przez Biuro Kontroli Wewnętrznej UMK wprowadzonego zarządzeniem nr 137/2010 Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 22.01.2010 r. jednostki, w stosunku do których sformułowane zostały zalecenia pokontrolne obowiązane są do sporządzania sprawozdania z realizacji tych zaleceń w terminie określonym w pkt V wystąpienia pokontrolnego według wzoru określonego w załączniku nr 3 do ww. Regulaminu.

PREZYDENT MIASTA KRAKOWA
Jacek Majchrowski

Otrzymują:

1. Adresat
2. a/a

Do wiadomości:

1. Pani Anna Okońska – Walkowicz – Zastępca Prezydenta Miasta Krakowa
2. Pani Anna Korfel-Jasińska – Dyrektor Wydziału Edukacji UMK
3. Pan Lesław Fijał – Skarbnik Miasta Krakowa